

ДЕТСКА ГРАДИНА № 89 „Шарена дъга“
Адрес: София, кв. Враждебна, ул. 27, № 3 , ЕИК 000673064
тел. 02/840 63 35 E-mail: odz_45@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
/Таиса Вълчкова/

Заповед № 29 / 15.09.2026 г.

**Модел за работа със семействата и
децата в периода на адаптация от
семеината среда към детската градина
/част от Правилника за дейността на ДГ № 89 /**

Приет на ПС с протокол № 1 / 15.09.2026 г.

Настоящият Модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейна среда към детска градина е разработен на основание чл. 39 ал. 2 от Наредба 5/03.06.2017 г. за предучилищно образование.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящият модел определя основните принципи, форми и дейности за работа със семействата и децата в периода на адаптация при постъпване в детските яслени групи и в първа възрастова група на ДГ № 89 „Шарена дъга“.

Моделът има за цел да осигури плавен преход на детето от семейната среда към детската ясла/детската градина, като се създадат условия за чувство на сигурност, спокойствие, доверие и постепенно изграждане на положителна емоционална връзка със средата и персонала.

Моделът се прилага при спазване на действащата нормативна уредба, Правилника за дейността на ДГ № 89 „Шарена дъга“ и вътрешните правила на институцията.

При разработването и прилагането на модела се отчитат възрастта, индивидуалните особености, потребностите, навиците и емоционалното състояние на всяко дете.

II. ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Изграждане на партньорски взаимоотношения между семейството и детската ясла/детската градина още от приемането и записването на детето.

Създаване на спокойна, подкрепяща, приемна и безопасна среда, в която детето постепенно да изгради доверие към персонала и да се чувства сигурно.

Осигуряване на плавен преход от семейната среда към дневния режим в детската ясла/детската градина.

Подпомагане на детето при изграждането на нови навици и умения, свързани с хранене, сън, самообслужване, игра и взаимодействие с други деца.

Осигуряване на ефективна комуникация и взаимодействие между родителите и служителите на детската ясла/детската градина.

Осигуряване на индивидуален подход при деца с по-продължителна или трудна адаптация.

III. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Прилагането на модела се основава на следните принципи:

индивидуален подход към всяко дете;

уважение към индивидуалния темп на адаптация;

партньорство и взаимно доверие между родителите и персонала;
последователност и предвидимост на действията на възрастните;
позитивно отношение към детето;
спокойна и подкрепяща среда;
недопускане на принуда, заплахи или наказания;
съобразяване с възрастта и потребностите на детето;
защита на здравето, сигурността и най-добрия интерес на детето.

IV. ПОДГОТОВКА ЗА ПОСТЪПВАНЕ В ДЕТСКАТА ЯСЛА И ДЕТСКАТА ГРАДИНА

За успешното начало се предвиждат следните основни дейности:

Организационни срещи и предоставяне на информация на родителите преди постъпването на детето.

Запознаване на родителите с организацията на дневния режим и престоя на децата.

Индивидуална среща с родителя при необходимост или по преценка на персонала.

Обща родителска среща.

Предоставяне на информация относно особеностите на адаптационния период.

Запознаване на родителите с основните правила за взаимодействие между семейството и институцията.

Събиране на първоначална информация за детето – неговите навици, предпочитания, особености на поведението, начин на успокояване, хранене, сън и други обстоятелства, които биха подпомогнали адаптацията.

Поддържане на постоянна комуникация между родителите и персонала относно протичането на адаптационния процес.

V. АДАПТАЦИЯ НА ДЕЦАТА В ЯСЛЕНИТЕ ГРУПИ

1. Начало на адаптацията

При постъпване в яслената група детето се приема с внимание и спокойствие, като персоналят се стреми да създаде предвидима и сигурна среда.

Престоят на детето може да бъде целодневен още от първия ден, когато това е подходящо за конкретното дете и родителят е в готовност да го остави за целия дневен режим.

Прилагането на целодневен престой от началото на посещението има за цел детето да се запознае последователно с целия дневен режим – прием, игра, хранене, занимания, почивка и следобеден сън, без последваща необходимост от нова адаптация при преминаване от престой до обяд към целодневен престой.

Продължителността на престоя се съобразява с индивидуалната реакция и състояние на детето. При необходимост престоят може да бъде променен след обсъждане между родителя и персонала.

2. Присъствие на родител в периода на адаптация

При деца, които изпитват значителни затруднения при раздялата, се допуска краткосрочно присъствие на родителя заедно с детето като част от адаптационния процес.

Присъствието се осъществява:

след предварителна уговорка с медицинската сестра/отговорния служител и ръководството;
за предварително определен период;

при спазване на установените хигиенни и вътрешни правила;

по начин, който не възпрепятства грижите и организацията на работа в групата.

Целта на присъствието на родителя не е да замества персонала, а да подпомогне детето при първоначалното му приемане на новата среда.

Когато детето се почувства спокойно и започне да се включва в играта или ежедневните дейности, родителят постепенно се оттегля от ситуацията.

Продължителността и начинът на присъствие на родителя се определят индивидуално в зависимост от реакциите на детето и след предварително обсъждане с персонала.

3. Раздяла с родителя

Препоръчително е раздялата да бъде кратка, спокойна и предвидима.

Родителят следва да обясни на детето, че ще остане в детската ясла и че ще бъде взето по-късно.

Препоръчително е да се изгради кратък и повтарящ се ритуал на раздяла – прегръдка, целувка, помахване или друга позитивна форма, която детето приема добре.

Родителят не следва да напуска незабелязано детето, а да го увери, че ще се върне.

Продължителното сбогуване и многократното връщане на родителя след раздялата могат да затруднят адаптацията.

4. Целодневен престой и следобеден сън

При готовност на детето целодневният престой може да започне още от първия ден.

Особено внимание се отделя на постепенното приемане на режимните моменти – хранене, почивка и следобеден сън.

При трудности със заспиването персоналет използва спокойни и подходящи за възрастта подходи за успокояване и създаване на чувство за сигурност.

Не се поставя задължително изискване всяко дете да премине първоначално през престой само до обяд. Подходът се определя индивидуално.

VI. АДАПТАЦИЯ НА ДЕЦАТА В ПЪРВА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

При постъпване в първа възрастова група се прилагат същите основни принципи на сигурност, предвидимост, партньорство и индивидуален подход.

В зависимост от потребностите на детето се организира подходящ режим на престой.

Родителите се запознават предварително с дневния режим, организацията на групата и правилата за комуникация с учителите.

При деца с по-трудна адаптация може да се приложи краткосрочно присъствие на родител в детската градина, предварително договорено с учителите и ръководството.

Продължителността на присъствието и дейностите, в които родителят може да участва, се определят предварително на индивидуална среща между учителите и родителя.

Постепенно родителят се оттегля, когато детето започне да се чувства спокойно и да се включва в дейностите на групата.

VII. НАСОКИ КЪМ РОДИТЕЛИТЕ

Подхождайте спокойно и уверено към постъпването на детето. Детето разпознава и често реагира на емоционалното състояние на родителя.

Говорете позитивно за детската ясла/детската градина и за предстоящия ден.

Изградете кратък и повтарящ се ритуал на раздяла.

Обяснете на детето, че ще остане в детската ясла/детската градина и че ще го вземете след приключване на престоя му.

Не използвайте заплахи, наказания или негативни определения, свързани с детската ясла/детската градина.

Не сравнявайте детето с други деца по отношение на начина и скоростта на адаптация.

При вземане на детето проявявайте спокойствие и позитивно отношение.

Разговаряйте с детето за преживяванията му, без да го разпитвате настойчиво.

Поддържайте у дома предвидим дневен режим, близък до режима на детската ясла/детската градина.

Подкрепяйте постепенното изграждане на самостоятелност – хранене, подреждане на играчки, обличане и други ежедневни дейности според възрастта.

Информирайте своевременно медицинската сестра/учителите за особености в поведението, навиците или състоянието на детето, които имат значение за адаптацията.

Поддържайте открита и конструктивна комуникация с персонала.

При възникване на затруднения обсъдете ситуацията с персонала и потърсете съвместно решение, вместо да предприемате резки промени в режима на детето.

VIII. ВЪЗМОЖНИ РЕАКЦИИ В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ

В периода на адаптация е възможно да се наблюдават временни промени в поведението на детето, включително:

плач при раздяла;

повишена нужда от близост с родителя;

промения в настроението;

повишена раздразнителност;

временни трудности при хранене;

временни затруднения със съня;

по-голяма умора или превъзбуда след прибиране;

повишена чувствителност към промени в ежедневието.

Тези реакции се проследяват индивидуално.

При продължителни или значими затруднения родителят и персоналет обсъждат допълнителни мерки за подкрепа на детето.

IX. ПОДКРЕПА ПРИ ТРУДНА АДАПТАЦИЯ

При дете с продължителни трудности при адаптацията се предприемат следните действия:

Провежда се разговор с родителя за установяване на възможните причини и особености на детето.

Наблюдават се реакциите на детето в различни режимни моменти.

Определя се индивидуален подход за подкрепа.

При необходимост се включва краткосрочно присъствие на родителя по предварително договорен ред.

Постепенно се увеличава времето, в което детето остава самостоятелно в групата.

Персоналът проследява дали детето започва да приема средата, възрастните, другите деца и дневния режим.

При необходимост се провеждат последващи индивидуални срещи с родителя.

X. ПРИСЪСТВИЕ НА РОДИТЕЛ В ДЕТСКАТА ЯСЛА/ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Присъствието на родител в групата в периода на адаптация се допуска само като част от предварително договорен адаптационен подход.

Родителят:

спазва правилата на детското заведение;

спазва хигиенните изисквания;

не извършва действия, свързани с обслужването и грижите за други деца;

не възпрепятства работата на персонала;

не предприема самостоятелни действия спрямо други деца;

следва указанията на служителите;

напуска групата след изтичане на предварително договорения период или по указание на персонала.

Присъствието на родителя се прекратява постепенно с изграждането на сигурност и доверие у детето.

XI. ПАРТНЬОРСТВО И КОМУНИКАЦИЯ СЪС СЕМЕЙСТВОТО

Взаимодействието със семейството се осъществява чрез:

индивидуални срещи;

родителски срещи;

ежедневна комуникация при приемане и предаване на детето;

други подходящи форми за комуникация;

предоставяне на информация за протичането на адаптационния процес;

съвместно обсъждане на възникнали трудности и начини за тяхното преодоляване.

Целта е родителите и служителите да действат като партньори в интерес на детето.

XII. ОЦЕНКА НА АДАПТАЦИОННИЯ ПРОЦЕС

Адаптацията се приема за успешно протичаща, когато детето постепенно:

приема присъствието на служителите;

проявява интерес към средата;

включва се в игра или други дейности;

приема ежедневието режим;

изгражда отношения с други деца;

може да се успокоява с помощта на персонала;

демонстрира чувство за сигурност и предвидимост в средата.

Възможно е детето да продължи да протестира при сутрешната раздяла, без това само по себе си да означава, че адаптацията не е успешна. Важен показател е поведението му след отделянето от родителя и способността му постепенно да се включва в живота на групата.

Адаптацият процес се счита за индивидуално приключил, когато детето приема средата, персонала и дневния режим и демонстрира достатъчно чувство за сигурност при ежедневието си престой.

XIII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящият модел е част от Правилника за дейността на ДГ № 89 „Шарена дъга“ и се прилага съобразно действащата нормативна уредба.

Моделът се прилага съобразно възрастта, индивидуалните особености и потребностите на всяко дете.

При необходимост моделът може да бъде актуализиран при промяна в нормативната уредба или в организацията на дейността на детската градина.

За децата в яслението групи се спазват приложимите изисквания на нормативната уредба за устройството и дейността на детските ясли и здравните изисквания към тях.

За децата в детската градина се прилагат изискванията на нормативната уредба в областта на предучилищното образование, включително изискванията относно взаимодействието със семейството и адаптацията.

Всички действия по време на адаптацият процес се извършват с водещ принцип най-добрият интерес на детето.